

איך שרייב דיר א בריוול אויף "הערניג-פאפיר" ווייל איך האב
 נישט גענוג זיצפלייש צו שרייבן א מגילה. סיי ווי האב איך הנאה צו
 פילן אז איך בלייב דיר עפעס שולדיק.

באקומען א בריוו פון מר. גושהאָפּ פון דער פרץ-שול. ער האט מיר
 פאָרגעלייגט אז איבער אַ יאָר זאל איך איבערנעמען די שולע. כ'האב אים
 אויף א פֿינערלעכן אופן אָפּגעזאגט. נישט איך וויל דאס נישט איך דארף
 דאס. כ'האב מסכים געווען צו לערנען קלאסן (מלשך) פון דער וואָך (2)
 און איינעם זונטיק אין דער פֿרי, נאר אויף מער בין איך נישט איינ-
 געגאנגען. כ'האב אים אויך געשריבן אז איך גיב דיר דעם ערשטן אויס-
 ווייזל וועלכע קלאסן דו ווילסט לערנען. אָנהייב סעפטעמבער וועלן מיר
 מוזן זיך אַוועקזעצן און פלאַנירן דעם לערנקורס פאר די פֿאַרשיידענע
 קלאסן. כאטש דער ענין איז א מוראדיקער בלאָץ, מוזן מיר אים נעמען
 ערנצט. דערוויייל פֿרוו אויך קלליבן לערן-מאטעריאלן אויף העברעזש.
 ווידער שטיי איך אין אַ פארלעגנהייט. עס קומען פֿאַר ממש היס-
 טאָרישע פֿאַרלויפֿענישן נאר אז איך באשרייב זיי נישט אויף דער הייסער
 מינוט פֿאַרליר איך דעם חשק בכלל וועגן זיי צו שרייבן. דא קומען טאקע
 פֿאַר געשעענישן וואס "גיבן אַ צינד אונטער" ווי דו שרייבסט. אזא טאג
 איז געווען פאר אכט טאגן מיטוואך. א גאנצן טאג האט דאס לאנד
 געטרויערט. דא הייסט עס יום הזכרון, נאך די איבער זיבן טויזנט
 ייִדישע זעלנער וואס זענען געפאלן אין קאמף קעגן אראבער. דער אמת
 איז אז איך האב זיך א ביסל געבונטעוועט קעגן דעם, ווייל ערשט מיט
 א וואָך פֿרזער האבן מיר געטרויערט נאך זעקס מיליאָן, און נישט-וויילנדיק
 אפילו, פֿאַרגלייכט מען ביידע אינעם מוח. ~~יעדער~~ יעדער פֿאַרגלייך פון
 דעם שניט איז א חילול השם. איצט פֿאַרשטיי איך שוין אז מיין ציטערן
 איז געווען נישט-בארעכטיקט. ביידע טרויערטעג ~~האָבן~~ א באזונדערן
 כאַראַקטער און דינען צוויי פֿאַרשיידענע צוועקן. אויף יום-הזכרון
 קומען פֿאַר פֿאַרזאמלונגען אויף די בית הקברות און מע לייגט בלומען=
 קראַנצן אויף די קברים פון אייגענע. די סצענעס זענען גרויזאם. עס
 קומען מאמעס מיט פֿאַטאָגראַפֿיעס פון זייערע זין און באוויינען זיי
 בציבור א גאנצן טאג. מע קען פון זינען ~~הראַפּ~~. אין מיטן ~~שטאט~~
 האט מען אויפגעשטעלט אַ גר-חמיד אויף א בימה און פיר מענטשן שטייען
 וואך. דו קענסט זיך גארנישט פֿאַרשטעלן די גאַספֿאַנטקייט פונעם טאג.
 מע ווייסט אז מע מוז טרויערן און מע פילט דעם עול פון די יונגע
 קרבנות (צוויי מאל אין טאג בלאָזט א סירענע פאר א מינוט שוויגן).
 פון דער צווייטער זייט איז די שטימונג א פֿינערלעכע ווייזל אָס
 הייבט זיך אָן די גרעסטע שימחה פֿונעם יאר. יידן לעבן דאך חמיד
 אין א ראַנגלעניש צווישן אומקום ~~און~~ ווידער-אויפֿבוי, און דער טאג
 איז א פֿאַרקערפֿערונג פון אָס דער צושטאַנד. דער פֿרינציפ איז נישט קיין
 נייער: פֿאַר פורים פאסט מען צום גדליה. ווען נישט דער טאג פון
 דערמאָנונג וואלט יום העמצאות פֿאַרוואַנדלט געווארן אין א העדאָניס-
 טישער אָרגיע. ווי עס איז, איז די פֿינערונג א יענער-וועלטיקע.
 אויף דער וועלט דערלויבט מען זיך נישט אזוי פיל עולם-הזהדיקייט.
 נאך אכט א זייגער פֿאַרן שוין נישט קיין אויטאס אין צענטער פון שטאט.
 נײַן א זייגער זענען די גאסן שוין אָנגעפֿילט. כ'האב אין מיין לעבן
 נישט געזען אזוי פיל יידן אויף איין ארט. קנאַפע פינף הונדערט
 טויזנט! אויף יעדן ראג טאנצט מען האַראַס. מע קען זיך קוים אדורכ-
 שטופֿן. יעדער איינער פֿאַרמאָגט א פלאַסטישן קוויטשע-האַמער (מיינס
 א ווארט). אזא שפילעכל וואס מע ניצט צו שלאגן מענטשן איבערן קאפּ,
 און יעדעס מאל לאזט עס ארויס א קוויטש. מילא, אז קינדער שפילן
 זיך דערמיט איז נישט קיין ווונדער. נאר זקנים אויך. יידן פון די
 לאַגערן. ספֿרדישע יידן. סטודענטן. האַראַפֿאַטע ארבעטערס. פֿרעפֿעסארן.
 ישיבֿה-בחורים. אבא אָבן איז געגאנגען מיט זיין ווייב. ספעציעל
 פֿאַפּולער זענען מיטליעריקע יידן מיט א גרויסן פליך. זיי כאַפֿן אריין
 פון אלע זייטן. מע זינגט. מענטשן זעצן זיך אוועק אין מיטן דער
 גאס און נעמען זינגען א פֿריילעכעס. פלוצעם שרייצן אויס קאָלירן איבערן
 הימל. דער עולם גאפט און שטוינט ווי ער וואלט קיין מאל קיין
 פֿינערווערק נישט געזען. דער ערשטער יום העצמאות פון לעבן. אין
 ירושלימער גאסן - אונדזערע גאסן. אָן פחד פֿאַרן מארגן. אַ, פֿריידיקע
 יידן; מיינע יידן! כ'האב געוויינט, כאַסקל. לא פל אדם זוכה.

די דאזיקע נאכט בין איך ווייניק געשלאָפֿן. מען האט געהוילעט אין אלע דירות, אין אלע געסלעך. אין עטלעכע ערשטער האט מען אָרגאניזירט ריזיקע זינגערניען, נאר איך בין צו קיין איינעם נישט דערגאַנגען. כ' בין אנגעשלאָפֿן אויפֿן דיל ביי מיין חבר אין צימער. אויפֿגע-שטאנען זענען מיר 5:30 אין דער פרי פדי צו כאָפֿן גוטע פלעצער פאר דער פּאַראַדע (מיט פינף שעה שפעטער). אוי, איז דאס געווען א טאג! מיט א האלבע שעה שפעטער זענען אַלע בעסטע זיצערטער געווען פאַרנומען. מענטשן האבן איבערגענעכטיקט אויף דער גאס אין שלאָפֿזעק. מיר האבן געזען די פּאַראַדע אין דער אלטער שטאט לעבן שער שכם. אויף מיר האבן שטארק געווירקט די ערפֿלאנען און די ריזיקע סאָוועטישע ראקעטן וואס מען האט פארכאפט אין מידבר סיני. דאס ערשטע פאר זייער שיינ-קייט (קענסט זיך פארשטעלן א מגן-דוד פון ערפֿלאנען? מאַרשאַל מעק-לוען וואלט משוגע געווארן ווען ער זעט דאס!); דאס צווייטע ווייל כ' האב געטראכט: וואס וואלט געווען טאמער חלילה...

אִגְרַת אוויר
AEROGamme

דואר אוויר
PAR AVION

Abraham Ch. Igelfeld
 18 Mt. Auburn Street
 Cambridge, Mass. 02138
U.S.A.

קפל ראשון
קפל שלישי
השולח — SENDER —
הירש-דוד ראסקעס

קריה האוניברסיטה
10/204
שכונ טודונטיס ירושלים
Israel

אגרת שהושג בה דבר תשלוח לפי הערך של מכתב ברואר אוויר.
 Un aérogramme contenant un objet quelconque sera envoyé au tarif d'une lettre-avion.
 An aérogramme containing any enclosure will be sent at airmail-letter rate.

פון שעכטערן א פּרובירנדלעכן בריוו. ער שרייבט וועגן דיר מיט גרויס וואַרעמקייט. ער האט פון מיר געבעטן א קורצן ארטיקל וועגן די לעצטע פארלויפֿענישן אין פוילן. כ' האב אָנגעשריבן אזא עקסטער-מיסטישע ארבעט אז כ' בין זיכער זיי וועלן זי נישט אָפֿדרוקן. יודזשין וועט נישט מסכים זיין. כ' האב זיך ארפֿאָפֿערעדט פון הארצן און דאס האָר איז ווּנִיזט אויס, גאנץ פארבייטערט קעגן די פּאַלאַקן. אוודאי ווייס איך אז א רעגירונג איז נישט קיין אמימותדיקער אויסדרוק פון א פאלק. די ישראל-רעגירונג אוודאי און אוודאי נישט. די היגע יוגנט איז גאנץ גלנציקליטיק צו דער פאליטיק. אין זייערע אויגן איז דאס א שפיל פון אלטע פּאַרקראַכענע קאַריעריסטן. אין ביכן וועט ווערן א קאָאליציע פון ביידע צדדים נאר איך מיין אז די רעכטע וועלן מערער פּרעפֿירירן דערפון ווי די פּראָגרעסיווע. דער בעסטער פּאָליטיקער אין לאנד איז ליידער א קאמוניסט. ער הייסט פנחס סנה און איז איינער פון די גאר אינטערעסאנטע פּאַרזענלעכקייטן. וואס וועט פאַרש ווערן מיט די אראבער?

83/3 = כ"ג
 2/2